Ebeliğin Tarihçesi

DÜNYADA VE TÜRKİYE'DE EBELİK TARİHİ

Ebe; ebelik eğitim programına girmeye hak kazandıktan sonra, bu programı başarıyla tamamlayarak Ebelik mesleğini yerine getirmek üzere, tescili yapılan ya da kendisine yasal olarak izin verilen kişidir.

Sağlık Bakanlığı'na göre ebe; ana-çocuk sağlığı hizmetlerini yürüten, doğum öncesi, doğum, sonrası hizmetleri veren,doğum yaptıran 0-6 yaş grubu çocuk beslenme ve aşıları yapan, aile planlaması, kişisel temizlik kuralları, ilk yardım, bulaşıcı ve sosyal hastalılardan korunma – savaşla ilgili konularda bireye , aileye, topluma sağlık eğitimi veren , doğum, ölüm istatistik verileri toplayan , değerlendiren kamu kuruluşları ile gerekli işbirliğini sağlayan insani ve ahlaki davranışları ile örnek, sağlık bakanlığınca tescil edilmiş bir okuldan mezun olan meslek mensubudur.

Dünya Sağlık Örgütü ebeyi; Gebelik sırasında, doğumda ve doğumdan sonra gerekli bakım ve danışmanlığı sağlamak, normal doğumları kendi sorumluluğunda yaptırmak, yenidoğanın bakımını, aile planlaması danışmanlığını yapmak üzere eğitilmiş kişi olarak tanımlar.

Uluslararası Ebeler Konfederasyonu'na (ICM) göre ebe; gebelik, doğum ve doğum sonu dönemde kadının bakımını sağlayan, gerekli tavsiyelerde bulunan, kendi sorumluluğunda doğumu gerçekleştiren, yenidoğanın bakımını sağlayan ve kadın ile işbirliği içinde çalışan, güvenilir ve sorumluluk sahibi bir profesyoneldir. Yine ICM ebeyi, sağlık danışmanlığı ve eğitiminde, yalnız kadın için değil toplum ve aile için de önemli bir görev alan bir sağlık personeli olarak görür. Bu görev, antenatal eğitim ve ebeveynliğe hazırlanma, cinsellik ve üreme sağlığı ve çocuk bakımını içerir.

Ebelik tarihin en eski mesleklerinden biridir. Yeni bir canlının dünyaya gelmesine yardımcı olmak, doğum ağrısı çeken bir annenin acısını dindirmek ve aileye istek ve özlemle beklenen birinin katılımını sağlamak ebelerin toplum içinde saygın bir yer edinmesine neden olmuştur.

- Ebelik insanlığın varoluşu ile başlar.
- M.Ö. 5000 – resimlerde çömelmiş ıkınan kadınlara ve onlara yardım eden ebe resimleri görülmüştür.
- İncilde ebelerden bahsedilmektedir. ebeliğin kutsal bir meslek olduğu eski mısırda kral Pharaol'un ebeler Shifra ve Pua 'ya emirler verdiği gözlenmektedir. Ayrıca Musa Peygamber de ebelerin kutsallığını anlatmaktadır.
- Kaho'nun da M.Ö. 2000 yılında ebelerden bahsettiği bilinmektedir.
- Eski Yunan' da hipokratın bazı doğumlara yardım ettiği bu nedenle de ona "erkek babaanne" dendiği bilinmektedir.
- Efesli Soranus M.S. 98-138 ebelik hakkında yazılar yazmış ders vermiştir. Ebelerde olması gereken özelliklerden söz etmiştir. Kitabın adı "GYNAECOLOJY" dir.
- Yıllarca ebelik anneden kıza geçen, yavaş gelişen bir meslek olmuştur.
- 15. Yy da Almanya'da ilk ciddi kitap 1513 yılında EUCHARIUST-rhadıo tarafından genç kadın ve ebe ROSHENGARTON adı ile yazılmıştır.
- 1450 de İngiliz ebeler lisanslarını Kardinaller Meclisinden aldılar.
- 1560 Fransız Kralı 3. Henry ebelik eğitiminde standartları belirledi ve ebelerin sınava girmesini sağladı.
- 1536 –1636 doğum yardımı üzerine ebe Louise Bourgeuis çok önemli yazılar yazmıştır ve pek çok yazıda referans olarak gösterilmiştir
- JEAN LIOBAUT 1649 da Cenovalı ebelere doğumu kolaylaştırmak için Simfisis pubis eklemini genişletme yöntemlerini anlatmıştır.
- 1640 da yazılan PRATICA – OF PHISICK kitabında doğum hızlandırmak için bazı ilaçlardan bahsedildi ve Cloroform ebelikte kullanıldı.
- 1616 da Elizabeth Cellien hastanalerde doğum ve lohusalık bölümü kurdu.
- 1701 de İngiltere ve Fransa'daki bu gelişmelere paralel gelişmeler Almanya'da da yaşandı. JUSKINA SIEGIMUNDIN ebelik üzerine öğrenci-hoca söyleşisi şeklinde bir kitap yazmıştır.
- Fransa'da 1745 -1810 yılları arasında yaşayan Baudelockue 1775 de " Doğum Sanatının Esasları "kitabını yazmıştır.
- 1733 de Marie Louise La Chapalle (1769-1821) adlı ebelik öğretmeni forseps uygulamalarındaki tekniği ile tanınmış 3 ciltlik bir kitap yazmıştır.
- 1773-1841 Marie – Anne Bouvin bol şekilli bir ebelik kitabı yazmıştır.
- 1819 da Laennec steteskopu bulmuş ve ilk kez obstetride kullanmıştır.
- İngiliz Sir J.V.Simphson (1811-1870) forseps ve kloroformu obstetriye sokmuş 1857 de kraliçe Victoria nın kloroformu resmen kabul etmesiyle ebelik bilimsel anlamda gelişti.

Türklerde Ebelik Tarihi

- Tüklerin her devrinde ve kültüründe ebelik var. Doğuran kadına hizmet eden ebeler Türk kültüründe çok saygı ve itibar görmüş, iyi yaşamış bir meslek grubu idi

- Ebelik usta-çırak usulü ile eğitiliyordu.

- Orta Asya Türklerinde doğuma önem veriliyor, kadınlar güvendikleri ebeler tarafından doğurtuluyordu. Doğumda kadına yardım eden ebe bir tanrıça gibiydi.(Umay Ana)

- Osmanlılarda ebeleri başlıca 3 gruba ayırmak mümkün;
  -Saray ebeleri
  -Kibar ebeleri
  -Halk ebeleri

  * Osmanlıda her ebenin bir doğum iskemlesi (örekesi) vardı.
- Ebe gebenin yanına gider "ben geldim, merak etme o da gelir Allah kolaylık versin " derdi.
- Zorlanınca embriyotomi yapmak gerekirse kanlı ebeler çağrılıyordu.
- Hekim genelde doğum yaptırmazdı. Fakat doğum bilgisi bilmek zorundaydı. Bu bilgileri ebelere öğretmek için " kabileye buyurasın ki " diyerek zor durumlarda ne yapılacağı anlatılmaktaydı.
- 1840 yılında tıbbiyede bir meclis kuruldu. Mekteb-i tıbbiye de sınavla ebeler alınmaya başlandı.
- 1842 yılında 2 yıllık ebelik kursları başlatıldı. Teorik dersleri hekimler pratik bilgileri ebe hocalar vermeye başladı.
- Ebe hocalar ilk zamanlarda Avrupa'dan gelmiş ve orada esaslı ebelik eğitimi görmüşlerdi. Daha sonra bu okuldan yetişmiş ebe hanımlar da öğretmenlik yapmışlardır.
- 1843 yılında kadınlara mahsus olmak üzere Haseki Sultan Darüşşifası açıldı. 1847 yılında Guraba Hastanesinin de Kadın Hastaları için bir bölüm açıldı.
- 1880 Doktor Besim Ömer Paşa'nın düzenlemeleriyle kayıt koşulları yeniden düzenlendi.
- 1892 yılında Besim ömer Paşa ilk doğumevini (Viladethane) açtı.
- 1905 de daha gelişmiş ve büyük bir doğumevi olan Kadırga Viladethanesi açıldı.
- 1909 da askeri ve sivil tıbbiye de 30 yaşından küçük kadınlar ebe okuluna kaydedildi. Ancak mezunlar İstanbul dışında çalışmaya gitmediler.
- 1920 içtimai muavenet vekaleti (Sağlık Bakanlığı) kuruldu. İlk bakan Dr.Adnan Adıvar dı.
- 1920 İstanbul dışındaki yerlerin ebe ihtiyaçlarını karşılamak için Kızılay barakalarında ilkokul mezunu kızlar 2 yıl süreyle ebelik eğitimi aldılar.
- 1924 Şişli Çocuk Hastanesi içerisinde Ebe Öğrenim Yurdu parasız yatılı 2 yıl süreli eğitim yaptı.
- Mezunlar zorunlu hizmete tabii tutuldular.
- 1928 yılında Haydarpaşa Tıp Fakültesinde ebelik okulu ortaokul mezunu kızları ebelik eğitimi için almaya başladı.
- 1928 yılında 1219 sayılı TABABT-İ ŞUABATIN TARZI İCRASINA DAİR KANUN diplomasız ebelere doğum yaptırmasını yasakladı. Ebe ihtiyacı arttı.
- 1933 yılında Tıp Fakültesi Haydarpaşa'dan Beyazıt'a taşınınca doğum kliniği Haseki Hastanesine taşındı.Ebelik eğitimi de Haseki Hastanesinde yapılmaya başlandı.
- 1937 doğumevlerinin bünyesinde köy ebe okulları açıldı.
- 1943 köy ebelerinin çalışmalarını düzenleyen kanun çıkarıldı. Kanuna göre 6 yıl taşrada çalışan ebeler merkezlere gelebilecekti.
- 1953 yılında Cerrahpaşa Hastanesi içerisinde yapılmaya başlanan bina 1966 yılında bitti ve taşınıldı. (Kadın Doğum Kliniği ve Ebe Okulu)
- 1961-1962 köy ebe okulları doğumevlerinin bünyesinden ayrıldı 3 yıllık düzenli eğitim veren kurumsal bilgilerin okulda alındığı uygulamaların doğumevlerinde verildiği bir eğitim sistemine geçildi.
- 1963 sağlık hizmetlerinin sosyalleştirilmesi hakkında kanun kabul edildi.154 sayılı yönerge sağlık hizmetlerinin sosyalleştirildiği bölgelerde hizmetin yürütülmesine ilişkin yönerge ebenin ilk defa görev analizini yaptı.
- 1975 ebe-hemşire programları hazırlandı.
- 1978 köy ebe okulları kapatıldı.
- 1978 S.M.L. ebelik bölümleri 4 yıllık olarak eğitime devam etti.
- 1985-1986 Y.Ö.K. Bakanlık protokolüyle 2 yıllık Sağlık Meslek yüksek Okulları öğrenim programları uygulanmaya kondu.
- 1997-98 eğitim öğretim yılında Sağlık Meslek Yüksek okulları ebelik programları 4 yıllık lisans düzeyine çıkarıldı.
- 2000 yılında İ.Ü. Şişli Sağlık Yüksek okulu kuruldu.

YORUM EKLE

İsim (gerekli)

E-Posta (gerekli)

Başlık

1000 karakter kaldı

Sonraki yorumları bana bildir

Yenile

Gönder

[Geri]

Her Hakkı Saklıdır © 2016 TÜRK EBELER DERNEĞİ

KDS Konsepti | COMPETAN